

Katolikus kezdet után evangélikus térnyerés

GYÖRFFY ISTVÁN
zalahirlap@zalahirlap.hu

SURD „Az elmúlt évszázadokban Surdra a régió egyik legfontosabb evangélikus központjaként tekintettek, ezért nem csodálkozhatunk azon, hogy a történelmi kutatás is erre koncentrált. Ezzel szemben a helyi katolikusok történeti-jelmonatja a múlt homályába vész.”

Ezt írta lapunknak küldött összefoglalójában a surdi származású Kanász Viktor, aki a Fraknói Vilmos Római Történelmi Kutatócsoport történészeként kutatja Surd múltját. A Zalai falvak templomai sorozatunkban Kanász Viktor így folytatja Surd egyháztörténetét:

– Az elmúlt évekig az evangélikus templomot tartották Surd első szakraális épületének, ám nemrég kiderült: már a középkorban katolikus templom állt a faluban. Első forrásunk erre egy 1454-es oklevél, melyben a surdi plébános is szerepel, egy 1542-es összeírásban pedig Miklós surdi plébánosról jegyezték fel, hogy 35 dénár volt az adója. A plébánia felállítására az 1330-as évek és 1454 között kerülhetett sor, és 1542-ig bizonyíthatóan működött.

Egy újonnan előkerült forrás szerint a mai Petőfi utcától délre lévő Szakál-hegyen lehetett a templom, romjai még 1819-ben is látszódtak. Az ezt követő három évszázadban, kisebbségben bár, de laktak katolikusok a településen. 1778-ban például 238 katolikus és 482 lutheránus, valamint 13 kálvinista élt Surdon. A két felekezet közötti viszony nem volt mindig békés, több atrocitás is érte a helyi katolikus híveket. Az 1770-es években például a híres Küzmics István lelkészt panaszolták be azért, mert gyalázta a katolikus vallást... A hódoltság koráig a veszprémi, majd az 1770-es évekig a zágrábi püspökség alá tartozott a falu, ekkor Padányi Bíró Márton püspök Kanizsát és környékét újra Veszprém joghatósága alá vonta, viszont 1993-tól Veszprémtől az újonnan megalakuló kaposvári egyházmegyéhez került. Surd katolikus lakosai a 20. századig templom nélkül maradtak. 1933-ban Berkovits Imre zákányi plébános vezetésével megépült az iskolakápolna, amely katolikus elemi iskolaként és tanítója lakhelyként is működött. A kápolna titulusa Jézus Szíve lett. A katolikus iskola a kommunizmus első éveiben megszűnt, viszont a kápolna a rendszerváltásig működött. A katolikus templom felépítésének terve már az 1940-es években felmerült, végül 1989. április 30-án szentelték fel a Jézus Szíve-templomot, amit 2001-ben renováltak.

Az evangélikus templom

– Az iskolakápolna az átlamosításakor elkerült az egyházközség tulajdonából, a rendszerváltás után, az önkormányzati tulajdont követően, a közelmúltban értékesítették, s lakóház lett – közölte Bojtor Róbert plébános. – A templom a 25 éves jubileumára megújult. Új héjazatot kapott, falszigetelést, a nyílászárók tölgyszárból készültek újra, belül olaszországi mészakőre cserélték a burkolatot. Célunk a katolikus hívek megtartása, lelki békéjük erősítése, hogy hitükben találkozzanak a bennünket szerető Irgalmas Istennel. Családias légkörben, úgy 50 fővel várunk minden jó szándékú embert a vasárnapi szentmisére.

Surd Nádasdy-birtok volt, a nádor családjának s az itt lakó hitvalló ősöknek köszönhető, hogy ma az egyházmegye legrégebbi múltra visszatekintő gyülekezete, amely már akkor anyagyülekezetté alakult, s 1600-ban állt az első, fából készült templomuk. A török uralom után sorsukat megkecsesítette, hogy ez a vidék is a protestánsokat fanatikusan üldöző I. Lipót uralma alá került, az akkor zajló ellenreformáció a gyülekezetet is megtépázta. A helyzet akkor javult, amikor az 1681-es XXVI. törvénycikkben felsorolt artikuláris helyeken az evangélikusok és reformátusok hivatalosan is gyakorolhatták vallásukat. Bár Surd nem volt „artikuláris” hely, a hívők ki-harcolták e jogokat.

A 18. században Surdon szolgáló lelkészek közül kiemelkedett Küzmics István, aki

A falu katolikus temploma

FOTÓK: A SZERZŐ

Az evangélikus templom belseje az oltárral

Az új templom oltára

ből maradt fenn. A régi, sokat javított templom helyett újat építettek, amelyet 1797 novemberében szenteltek fel.

1869-ben nagyobbították, s tornyot építettek a templomhoz, amely akkor nyerte el a jelenlegi formáját. Az építkezés költségeihez Ferenc József király 300 forintos adománnyal járult hozzá. Nagy áldozattal új iskolát és új tanítókat építettek 1878-ban. A Tolna megyéből származó Sass István tanító munkájának elismerését jelzi, hogy a Dunántúli Evangélikus

Tanítóegyesület elnöki tisztét is betöltötte. Az 1954-től szolgáló dr. Pusztai László idején többször végeztek renoválást, átalakítást a templomon, amelynek falára 1970-ben helyezték el a Küzmics-emléktáblát. Pusztai 29 évig szolgált a gyülekezetben, s 2002-ben, a községben elsőként választották díszpolgárrá. Smidéliusz Drobina Erzsébet volt a gyülekezet lelkesze 1982-től, 2003-ban Küzmics István egykori lelkész és bibliafordító születésének 280. évfordulója alkalmából szlovén

nyelvű emléktáblát helyeztek a templom falára.

– A Surdi templomot pályázati segítséggel 2014–15-ben restaurálták. Elő gyülekezet a surdi, s nagy szeretettel veszi körül a templomát, büszkék arra, hogy artikuláris gyülekezet tagjai. Sajnos, a vírus helyzet mindent felülírt és a gyülekezeti élet a virtuális térbe tevődött át. Öröm, hogy a virtuális térben sokan kísérik figyelemmel az online közvetített istentiszteleteket, bibliaórákat. Készülünk, hogy amint lehet, újraindítsuk a hagyományos gyülekezeti életet – fogalmaz Veres József lelkész.

– Amiben csak tudjuk, segítjük a felekezeteket – mondta Kanász János polgármester. – Legutóbb a katolikus templom kerítésének megújításában s az előtte lévő parkoló felújításában vett részt az önkormányzat. Az evangélikus egyházközséget is támogatjuk. Most több mint hatszázán élünk Surdon, a falu fele-fele arányban evangélikus és katolikus vallású. Arra törekszünk, hogy Surd vonzerejét növeljük, amihez templomaink is hozzájárulnak.

HIRDETÉS

LIDL KIVÁLÓ MINŐSÉG CSAK ENNYIÉRT!

02.18. CSÜTÖRTÖKTŐL
02.21. VASÁRNAPIG

 <p>Legkisebb átmérő: minimum 90 mm*</p> <p>Piros alma • Fajta: Crimson Snow</p> <p>-28% 699 Ft 499 Ft</p>	 <p>TOSCAN SALAD MIX</p> <p>-33% 329 Ft 219 Ft</p> <p>Salátakeverék • Mediterrán / toszkán / carmen • 1 kg = 1369 / 1289 Ft</p>	 <p>TRAPPISTA</p> <p>-24% 699 Ft 529 Ft</p> <p>Trappista sajt • Klasszikus / füstölt / light • 1 kg = 1764 Ft</p>
 <p>Legkisebb átmérő: minimum 77 mm*</p> <p>Narancs</p> <p>-40% 499 Ft 299 Ft</p>	 <p>Dulano Sertésszonka • Füstölt, főtt • 1 kg = 2995 Ft</p> <p>97% hústartalom</p> <p>-25% 799 Ft 599 Ft</p>	 <p>Sonday Wafers COCOA FILLING XL FAMILY PACK 500g</p> <p>-29% 679 Ft 479 Ft</p> <p>Az akció érvényessége: 2021.02.18-24.</p>

A katolikus templom modern kivitelű orgonája

További izgalmas hírekért látogasson el ide:

ZAOL.hu

Akciós termékeink már az akció első napján elfogyhatnak. Nyomdai hibákért felelősséget nem vállalunk. Az árak a dekorációt nem tartalmazzák és forintban értendők. A virágfotók illusztrációk. *A beszállító által megadott adat, amely a termék szállítási körülményeinek függvényében változhat.